

Dars rejasi: “O‘zbekistonda korrupsiyaning turlari: favoritizm, nepotizm, kronizm va mahalliychilikni bartaraf etishda jamoatchilik nazorati, shaxsiy mas’uliyatning o‘rni va korrupsiyaning bartaraf etishda xalqaro hamkorlik”

Mavzu: O‘zbekistonda korrupsiyaning turlari: favoritizm, nepotizm, kronizm va mahalliychilikni bartaraf etishda jamoatchilik nazorati, shaxsiy mas’uliyatning o‘rni va korrupsiyaning bartaraf etishda xalqaro hamkorlik

Dars vaqti: 1 soat 20 daqiqa

Maqsad:

- O‘zbekistondagi korrupsiyaning turlari (favoritizm, nepotizm, kronizm, mahalliychilik) va ularni bartaraf etish mexanizmlarini tushuntirish.
- Jamoatchilik nazorati, shaxsiy mas’uliyatning ahamiyati va ularning korrupsiyaga qarshi kurashdagi roli haqida bilim bermoq.
- Xalqaro hamkorlik doirasida korrupsiyani kamaytirishga qaratilgan tadbirlar va mexanizmlarni ko‘rib chiqish.
- Talabalarda korrupsiyaga qarshi kurashishga oid samarali strategiyalarni ishlab chiqish va xalqaro hamkorlikning ahamiyatini tushuntirish.

Kutilayotgan natijalar:

- Talabalar O‘zbekistondagi korrupsiya turlari, jamoatchilik nazorati va shaxsiy mas’uliyatni qanday qilib amalga oshirishni tushunishadi.
- Talabalar xalqaro hamkorlik va korrupsiyaga qarshi kurashishdagi ijobiy tajribalar haqida bilimga ega bo‘ladilar.
- Talabalar korrupsiyani bartaraf etishga oid aniq takliflar ishlab chiqishga qodir bo‘ladilar.
- Talabalar xalqaro hamkorlikning korrupsiyaga qarshi kurashishdagi samaradorligini baholashadi va uni yaxshilashga qaratilgan takliflar bildirishadi.

Metodlar:

1. **Ta'limiy suhbat (leksiya):** O'zbekistondagi korrupsiya turlari, jamoatchilik nazorati, shaxsiy mas'uliyat, xalqaro hamkorlik.
 2. **Blits-so'rov:** Darsning asosiy mavzulariga doir tezkor savollar va javoblar.
 3. **Keys-stadilar (masala va kazuilar):** O'zbekistondagi aniq korrupsiya holatlari, jamoatchilik va shaxsiy mas'uliyatning o'rni.
 4. **Gruppaviy muhokama:** Jamoatchilik nazoratining ahamiyati va korrupsiyaga qarshi kurashish strategiyalarini ishlab chiqish.
 5. **Rolli uyinlar:** Xalqaro hamkorlik va korrupsiyaga qarshi kurashishda fuqarolar va tashkilotlarning rolini namoyish qilish.
 6. **Masalalarni hal qilish:** Talabalarga aniq holatlar bo'yicha korrupsiyaga qarshi kurashish uchun takliflar ishlab chiqish.
-

Foydalanadigan materiallar:

1. **Prezentatsiyalar:** O'zbekistondagi korrupsiya turlari, jamoatchilik nazorati va xalqaro hamkorlik.
 2. **Qonun hujjatlari:** Korrupsiyaga qarshi kurashishga oid milliy va xalqaro qonunlar, standartlar.
 3. **Keys-stadilar:** O'zbekistondagi korrupsiya holatlari va xalqaro hamkorlik tajribalari.
 4. **Videomateriallar:** Xalqaro hamkorlikning samaradorligi va korrupsiyaga qarshi kurashishga oid videolar.
 5. **Savol-javoblar:** Blits-so'rov uchun savollar va javoblar.
-

Darsning qismlari:

1. Darsning kirish qismi (10 daqiqa):

- **Dars maqsadi va kun tartibini taqdim etish.**
- **Kirish suhbat:**
 - Savol: "O'zbekistonda korrupsiya qanday ko'rinishlarda o'zini ko'rsatishi mumkin?"
 - "Jamoatchilik nazorati va shaxsiy mas'uliyatning korrupsiyaga qarshi kurashdagi ahamiyati haqida qanday fikrdasiz?"
- **Dars maqsadi va ahamiyatini tushuntirish.**

2. O'zbekistondagi korrupsiya turlari (20 daqiqa):

- **Korrupsiyaning ta'rifi:**
 - Korrupsiya va uning ijtimoiy hayotdagi o'rni.
- **O'zbekistondagi korrupsiya turlari:**
 - **Favoritizm:** Ayrim shaxslar yoki guruhlariga imtiyoz berish.
 - **Nepotizm:** Oilaviy va tanish-bilish asosida mansabni taqsimlash.
 - **Kronizm:** Shaxsiy manfaatlar va qarindosh-urug'lar orqali lavozimlarni tarqatish.
 - **Mahalliychilik:** Mahalliy va mintaqaviy manfaatlar asosida mansablarni taqsimlash.
 - **Keys-stadi:**
 - O'zbekistondagi aniq korrupsiya holatlari va ularni qanday hal qilish kerakligiga doir misollar.

3. Jamoatchilik nazorati va shaxsiy mas'uliyat (20 daqiqa):

- **Jamoatchilik nazorati:**
 - Jamoatchilikning korrupsiyani nazorat qilish mexanizmlari.
 - Tashkilotlar va fuqarolarning korrupsiyaga qarshi kurashishdagi roli.
- **Shaxsiy mas'uliyat:**
 - Shaxsiy mas'uliyatning korrupsiyaga qarshi kurashishdagi o'rni.
 - Jamiyatdagi adolat va fuqarolarning mas'uliyati.
- **Gruppaviy muhokama:**
 - Jamoatchilik nazorati va shaxsiy mas'uliyatning samarali amalga oshirish usullarini muhokama qilish.

4. Korrupsiyani bartaraf etish mexanizmlari (15 daqiqa):

- **Korrupsiyani bartaraf etish mexanizmlari:**
 - Shaffoflikni oshirish, jamoatchilik va davlat organlarining mas'uliyati.
 - Mehnat munosabatlari va mansab tanlovlarida adolat va shaffoflikni ta'minlash.
 - **Jamoatchilik nazoratini mustahkamlash:**
 - Ommaviy ta'lim, axborot tarqatish va monitoring.

- Davlat organlarining ish faoliyatida jamoatchilik nazoratini joriy etish.

- **Rolli uyin:**

- Talabalarni korrupsiyaga qarshi kurashish mexanizmlari bo'yicha ishlashga jalb qilish.

5. Xalqaro hamkorlik va korrupsiyaga qarshi kurashish (20 daqiqa):

- **Xalqaro hamkorlik:**

- Xalqaro tashkilotlar va davlatlar orasida korrupsiyaga qarshi kurashishdagi hamkorlik.

- O'zbekistonning xalqaro antikorrupsion tashabbuslarda ishtirok etishi va muvaffaqiyatli loyihalar.

- **Tadqiqotlar:**

- Xalqaro amaliyotlar va muvaffaqiyatli korrupsiyaga qarshi kurashish loyihalarini ko'rib chiqish.

- **Keys-stadi:**

- Boshqa davlatlar bilan O'zbekistonning korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha tajribalarini tadqiq qilish.

- **Gruppaviy muhokama:**

- Xalqaro hamkorlikning samaradorligi va korrupsiyaga qarshi kurashdagi ijobiy tajribalar bo'yicha fikr almashish.

6. Blitz-so'rov va xulosalar (10 daqiqa):

- **Blitz-so'rov:**

- "O'zbekistondagi korrupsiya turlariga qanday misollar keltirish mumkin?"

- "Jamoatchilik nazoratining korrupsiyani kamaytirishdagi rolini qanday baholaysiz?"

- **Xulosa:**

- Talabalarining darsdan olingan bilimlarini takrorlash va umumiy xulosalar.

7. Darsni yakunlash (5 daqiqa):

- **Savol-javob sessiyasi:**

- Studentlardan savollar olish va ularga javob berish.

- **Uyga vazifa:**

- Xalqaro hamkorlik va korrupsiyaga qarshi kurashishga oid aniq takliflar ishlab chiqish.
-

Darsni yakunlash va baholash:

- Talabalarning ishtirokini baholash, faollik, tajriba va bilimlarga tayangan holda.